

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a lap tulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitór sor 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatjában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Mezőgazdasági iparágak.

Aratás idejekor szokott felmerülni azon kérdés, vajjon a nyereség elállítása után vagy pedig feldolgozva adandó-e tovább? vajjon agrárkultur államok és vidékek az iparfejlesztésnél ezen irányban működjenek-e vagy pedig a szorosabban vett ipari foglalkozásoknak fejlesztését tűzzék-e ki feladatukul? A kérdés nem új, megvitatta eléggé volt már, dacára ennek, éppen a mi különleges helyzetünk az, mely ezen ügynek minél gyakrabban szellőztetését kívánatosá teszi.

Mezőgazdasági iparágak alatt a szesz-, cukorgyártás, malomipar és ezzel rokon foglalkozásokat értünk, melyek közös ismertető jele, hogy a nyereségüket az első átalakuláson vezetik át olyképp, hogy azok tulajdonképeni további ipari munka nélkül is felhasználhatók legyenek. Minden iparilag még kevésbé fejlett vidéken ez képezi a fejlődés természetes első lépcsőfokát. A buza, a cukorrépa elvándorol, hogy mint liszt, cukor, értékében növekedve, használhatóvá téve átalakításának nyereséget hozva, származás helyén forgalomba jöjjen. Nem kell különös közgazdasági ismeret ahhoz, hogy átlássa mindenki, miszerint az esetben, ha a nyersanyagot a helyszínen magunk dolgozzuk át, a melyből eredő haszon a miénk marad, eltekintve attól, hogy a szállítási költségeket megtakarítjuk. Egy métermázs buza tegyük fel 40 kr-ért szállítatik Budapestre, mint liszt 60 kron kerül vissza, mi tehát lisztünket métermázsanként egy forinttal drágábban vásároljuk meg, mintha ugyan azt itt helyben dolgoztuk volna fel.

Nincs az országnak kedvezőbb vidéke az östermelésre, mint Bácsvármegye, kevés csak a vele egyenrangú is, és mégis mit látunk? Piacaink el vannak árasztva bácskai buzából örölt budapesti, szegedi, egeledi liszttel! Szesziparunkról nem is szólhatunk, mert Baját kivéve, legfeljebb egy-két mezőgazdasági szeszgyár az, mely leginkább is csak a közvetlen környék igényeit elégíti ki. Cukorgyárról pedig mindössze annyit tudunk, hogy tavaly a gazdasági egyesület néhány tagja tett kísérletet, az sikerült is, kifizűnt, hogy répánk eléggé cukortartalmu, hanem azért a dolgozat folytatása nem akadt. Pedig hogy e téren mit tehet egy kis jóakaró és kereskedői

szellem, a Ferenc-csatorna műalmi példája fényesen bizonyítja.

Ideje volna, hogy valahára gazdáink, tőkepénzesek is számot vetnének az e téren egybeült feltűnő haladással. Azon gazdálkodásnak, melyet ötven év előtt lehetett folytatni, nem lehet helye. Hiába termeljük a legszebb búzát, hiába hives kendereink, répánk, ha azt iparilag más dolgozza fel, mi pedig megelégszünk szerény földjárdékkal, tőkéseink pedig couponnyeséssel és betéti kamatok fevételével.

Büszkén emlegetjük, hogy széles Magyarországon Bácskában legmagasabb a virilista census, alig van egy-két nagybirtokosunk, a vagyon tehát aránylag is igen jól van felosztva, takarékpénztáraink alig győzik elhelyezni a betéteket és mégis mit látunk?

Ipari vállalatok alig vannak, egy-két kivétellel, csak bókkep érdemlik meg a nevet, hitelviszonyaik kezdetlegesek, kisbirtokosok 10%-on alul alig kap pénzt, a posta, távirda és vasúti forgalmi kimutatások szerint a felvidéki szegény vármegyék is túltesznek rajtuk; egyszóval reánk még nagyon áll a saját zsirjában való megfúlásról szóló mondat.

Nem gondolnók, hogy nagyon is sötét színezetűnk volna, csak hogy a kép, melyet mutatunk, rendszerint homályos. Anyagi viszonyaink átlag jók lévén, nem kísérjük figyelemmel azon törekvéseket, melyeket e téren mások kifejtnek, megelégszünk azzal, hogy holdanként husz frtnyi tiszta jövedelmünk van, és ha halljuk, hogy más megyében az negyven forintra is rug, csak arra gondolunk, mennyit kell érte fáradni!

Valóban ideje volna, hogy e téren is történjék már valami. Aki csak kis figyelemmel kíséri a közgazdasági fejlődést, tudja, hogy hány és hány nagy pénzintézet keresi az alkalmat, hogy vállalatokba helyezze el tőkét. Nincs az ország azon zuga, melyben általuk támogatva mozgalomról nem hallanának, csak mi vagyunk télen. Azon kis vállalkozói szellem, mely ehhez kellene, a kovász, mely a nyers anyagot fejlessze, az hiányzik.

Sokkal is nyomatékosabban hangoztatták már sikertelenül e kérdést, sem hogy reményünk volna, hogy e sorok az ügyön lendítenének. Meg vagyunk győződve, hogy a lethargia, mely

a téren ép azokat fogja el, kik tehetnének valamit, rövid idő múltán aligha fog megszűnni, mint a nyilvánosság képviselői azonban kötelességet teljesítettünk, midőn e nyilt seb e sajnos hátramaradásra reámutattunk. A huszadik század előestéjén már nemcsak a nemesség, hanem a pénz is kötelez, annak is van bizonyos morálja, mely megbosszulja magát, ha mellőzik.

A megoldás. A közigazgatás államosításának vitáját gordiusi csomóként vágta ketté a kormány. A szélső ellenzék nem tájított az obstrukciótól semmi szín alatt s a kormány most utját egy csapással szegi az ilyképp provokált tarthatlan parlamenti helyzet további folyományainak. A törvényjavaslatból egyelőre nem kíván megtartani többet, mint a már letárgyalt első §-t. Ez kimondja általánosságban az államosítás és a kinevezés elvét; elfogadása után beadatik egy intézkedés a 2. §-hoz, s a 2. §-ba felvételük az az intézkedés, mely szerint a belügyminiszter utasítsa, hogy az 1. §-ban kimondott elvnek megfelelőleg: a vármegyei közigazgatási közegekről és azok hatásköréről, a vármegyék önkormányzatáról, a közigazgatási bizottság szervezetéről és hatásköréről, valamint a közigazgatási bíróságokról egyidejűleg terjesszen elő törvényjavaslatot. — A törvényjavaslat következő szakaszai a napirendről levették s e módosított 2. szakasz elfogadása után következék a törvényjavaslat harmadik megszavazása és annak átküldése a főrendiházhoz. — Mire olvasóink kézhez kapják e lapot, a törvényhozás valószínűleg megadja a szankciót, a miniszterelnök által a szabadelvű párt konferenciáján már előterjesztett eme proposícióhoz. — E két §. törvénynyé válása után a további teendők e téren elhalasztatnak s a parlament ülészaka bezáratik. — Így az államosítás elvét ki fogja mondani a törvény az obstrukciós eljárás dacára is.

A görög nyelv nélküli tanfolyam.

Irta: Balogh Péter.
(Vege.)

Az iskolák nem mindig feleltek meg annak a kívánalomnak, hogy a kor szellemének megfelelő általános műveltséget adjanak az ifjuságnak. Az iskola nagyon hajlandó a konzervativizmusra, ami bizonyos fokig helyes is. Amit egyszer elfogadott, azon nem könnyen ad tul. Nagyon fontos pedagógiai szempontokból az iskolának óvakodnia kell a tanítandó ismeretanyag folytonos változtatásától, a folytonos experimentálástól. Ellenkezőleg, arra kell törekednie, hogy tantervében és egész működésében bizonyos állandóság jöjjön létre. Bizonyos hagyományok kell létrejönnie az iskola egész életében: a tantervben, tanításban, nevelésben, még az adminisztrációban is. Csak így lesz — hogy úgy mondjam — „főlépése” imponáló és működése eredményes. A tananyagot hosszas tapasztalatok után jól föl lehet dolgozni

A „BÁCSKA” tárcája.

Mi különös . . .

Mi különös sincsen abban,

Hogy a virág hervad,

Mi különös sincsen abban.

Ha a leány elhagy.

Virág nyílik bimbós ágon

Nap heve ha éri, —

Csókot ad a legtöbb lány is,

Ha a legény kéri.

Őszszel aztán a mezőnek

Elhervad virága, —

S a legény is azt látja, hogy

Elhagyta babúja.

Erdélyi Zoltán.

SUGÁR AZ ÉJBEN.

Rekkenő melegben, befödve portól s meglehetősen elfáradva értünk Nagy-Abony városába, a hol azonban elszállásolás helyett a szabad tábor jutott ki osztályrésztül.

Táborunkat egy elhagyott, régi temető mellett ütöttük fel abban a hitben, hogy a fáradságot az eléggé kellemes gyepen némileg kibeverjük és csinálunk magunknak egy kis baka-mulatságot.

Am másképen történt a dolog.

Egy járőr elfogott egy ellenséges lovas huszárt, akinél levelet találtak, amelyből vitéz őrnagyunk kiokumálta, hogy aligha meg nem támadnak bennünket az éjjel.

Elő tehát a táborröszégekkel, járőrökkel s más egyéb e fajta dolgokkal.

A mindenféle őrségadás szerencséje az én századomat érte s így a pihenés helyett az őrség-helyet kellett megszállni; és heverés helyett állni a szegény bakának és óvatosan vigyázni, vajjon nem támad-e már az ellenség?

A távoli kukoricások mögött ellenséges huszárorjáratok voltak láthatók.

Süstü hadnagy ur engem az elhagyott és eléggé erdős temető felső részére küldött mint táborórparancsnokot, három bakával együtt, azzal az utasítással, hogy egész délután és egész éjjel, az indulás idejéig, ott maradjak és a világ minden kincséért se aludjam el, mert borzasztó felelősség hárul reám.

Ismételve a vett parancsot, vánszorogva indultam a kijelölt helyre, a hol, miután az őrszemet felállítottam, végig döltem az árok mellett és irigyeltem a mellettem pihenő halottakat, a kiknek semmi közük sincs a honvédségi nagy hadgyakorlatokhoz.

A délután keservesen telt el a melegben s így történt, hogy egész barátságosan üdvözöltem a beköszöntő éjt. Am ebben nem éppen nem volt köszönet. Móftelelt hűvös szél támadt s miután Süstü hadnagy ur — a főőrség parancsnoka nem engedte, hogy a köpnyegemet magunkra vegyük; elkezdttünk csendesen reszketni s félni a hosszú éjszakától.

Aludni persze nem lehetett. Először a hűvös éj miatt, másodsor pedig azért, mert egymást érték az őrszerek. Ugy látszik, hogy Süstü hadnagy ur ily módon akarta meggátolni elalvását.

A támadó hűvös széllel együtt az égboltot fellegek borították be s így a csillagok ragyogó fénye sem adott világot.

Sötét volt és mi sem hallatszott más, mint a temető fainak suttogása s az őrszerek, vagy őrszemek kiáltásai.

A baka, bármilyen rossz dolga van is, mindig boldogságra gondol. Úgy tett az én őrszemem is. Oda-szólt hozzám:

— Mindenkit megállítsak?

— Mindenkit.

— Az asszonyokat is?

— Azokat nem.

— Hát ha valamelyik ellenséges katona asszonyruhába öltözik?

— Az igaz. Állisd meg. Majd megismerjük, hogy igazi asszony-e?

Az őrszem megnyugodott s az vigasztalta némileg, hogy talán izhet valami komédiát a cibellekkel.

Miután a fázás mindjobban erőt vett rajtam s a szél mind hűvösebb lett, lehúzódtam az árok fenekére és nyugalmas otthonom jutott az eszembe.

Abban a komisz gunyában — álmodoztam. Kedves képek, édes alakok húzódtak el szemem előtt az éjben s amint álmodozásom mind-mind erősebb lón, megfeledeztem a helyről, ahol voltam.

Egyszerre azonban egy hatalmas kiáltás hallatszott. — Állj!

Utána mindjárt: — Ki vagy?

Abban a hitben, hogy megint egy Süstü hadnagy által a nyakamra küldött őrszemet alkalmatlankodik, felmáztam az árokból, de nem láttam az őrszemet körül-vonalait.

Odaszóltam az őrszemhez:

— Kire kiáltott?

— Nem tudom, valaki áll velem szemközt vagy harminc lépésnyire.

— Ismételje hozzá a kérdést.

Az őrszem hatalmas hangon ismételte:

— Ki vagy?

A megállított alak, aki elé a baka mintegy borzasztó árny emelkedett ki a temető sarkáról, nem válaszolt. Nagyon meglehetett ijedve.

— Ismételje harmadszor — mondtam az őrszemnek s a tábor-őrség többi emberét magamhoz intettem.

Mai számunkhoz melléklet van csatolva.

tankönyvekké; a tanárok tévő nélkül tudni fogják, mit és hogyan tanítsanak és hogyan neveljenek s meglesz eljárásukban az egyöntetűség. A tanulók is jobban fogják tudni, mi a dolguk, ha mintegy apáról fiúra száll az iskola hagyománya. Fontos dolog ez nagyon. Inkább legyen tantervünk valamivel gyöngébb, csak legyen állandó; tanáraink is lehetnek valamivel kisebb tudósok, csak biztosan tudja mindegyikük, mikor az iskolába lép, mit és hogyan kell végeznie. Szóval legyenek jó pedagógusok és methodikusok. Ide pedig a helyesen vezetett tanárképzésen kívül ép oly szükség van az iskolai hagyományra is. Hogy a fiatal tanár tanulókora emlékeire támaszkodhassék tanításában. Hogy ne avval a nagy tudattal lépjen a tanterembe, hogy őt rosszul tanították s neki okvetlenül másképen kell tanítania, mint az ő hajdani tanárainak. Németország középiskolái nem azért jobbak a miénkénél, mintha általában képzettebb tanárai volnának, hanem mert iskoláiknak van hagyományja.

Nálunk a középiskola túlságosan sok gyökeres változáson ment át ép az újabb időkben. Negyvenkilenc után a Thun-féle rendszer teljesen szakított a multtal; Eötvös szakított Thun rendszerével. Öregeink három teljesen különböző iskolát láttak már. Valóban itt volna az ideje, hogy valahára békésen fejlődjenek iskoláink.

Békésen, de fejlődjenek. Az idő halad; mindennek utána kell haladnia, fejlődnie. Az iskola haladását bizonyos konzervativizmus kell, hogy jellemezze, de haladnia mégis kell. Nem szabad szerfölött érzékenynek lennie az élet mindennapi hullámzásai iránt; nem szabad minden új eszmével rögtön pájtáskodnia; de érzéketlennek, ridegnek sem szabad lennie. A tudomány, a szellemi haladás terén nem a középiskola a vezér; még csak előre sem mehet a haladás legvégső határáig, hol az eszmék harca még teljes erővel, de ép oly bizonytalansággal folyik. Nem küzdőtere ő a haladásnak, hanem a haladás folytonosságának a biztosítója. Nem új eszméket keres, hanem a már megállapított biztos igazságokat hirdeti. De azért az élettől nem szabad mindig ugyanazon igazságokat hirdetni. Hány igazságot fedezett már föl a kutató emberi szellem! Ha mindazt észben akarnók tartani, akkor nem maradna időnk az örökös tanulástól tovább kutatni. Az emberi munkának minden sikere veszteséggel is jár. Csak nagyobb legyen a siker, mint a veszteség, akkor biztosítva van a haladás. Az iskolának sem az a feladata, hogy mindig ugyanazon igazságokat tanítsa, hanem, hogy haladjon ő is. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha új és fontosabb igazságok tanítására kedvéért lemond a régebbi igazságok tanításáról. Az iskola tisztelje a hagyományt, ok nélkül ne mondjon le a régirol, ne kapjon mohón minden újságon, de ne ragaszkodjék göresösen a régihez, az elavulthoz, különben valóságos anachronizmussá válik.

Már-már ilyen anachronizmussá lett a gimnázium az ókori klasszikus nyelvek túlságos kultiválása miatt. A középkor sötét századaiban az embereknek alig voltak tudományos ismereteik, jóformán nem is volt mit tanulniok, azért képzésük túlyomólag a testi nevelésre szorított. A renaissance megismertette a világot a régi görögök és rómaiak tudományával és művészetével. Természetes, hogy e tudományos és művészeti ismeretek elsajátítása fő-fő törekvése lett minden haladni vágyó embernek, az iskolának is. Nem is tartották művelt embernek, aki nem volt jártas a klasszikus irodalomban. Még a nők is igyekeztek követni a férfiak példáját. És az abban az időben helyesen is volt így. *Abban az időben — egyebek híján — egy letűnt kornak elveszett, de újra megtalált ismeretei képezték az általános műveltség föltételét.* — De a világ haladt tovább előre, még pedig a görögök és rómaiak műveltsége alapján kettőzött léptekkel. És most az emberiség fejlődésének történetében egy nagyon sajátos, bár egészen természetes jelenség állott elő. Az egész dolog a szokás hatalmán alapult. *Az emberek ugyanis lassankint hozzászoktak ahhoz a gondolathoz, hogy az iskola oly ismeretek által vesse meg általános műveltségük alapjait, a melyek saját korukkal semmi, vagy csak nagyon távoli összefüggésben vannak.* Koruk ismereteit egyesek elsajátították később az életben, saját szorgalmuk által; az emberek nagy része pedig soha. Ismerték a görögök és rómaiak műveltségét, de nem ismerték a sajátjukat. Bizonyos formális intelligenciát vittek ugyan magukkal az életbe, a melynek

segítségével képesek voltak tovább művelődni és magasabb szellemi működést kifejezni; de tárgyi ismereteket mentől kevesebbet. Erre a formális intelligenciára szeretnek oly büszkén mutogatni sokan, mikor a mult idők nagyjaira hivatkoznak, kik nagyságukat — szerintük — klasszikus műveltségüknek köszönhetik.

A mint a keresztény társadalom tovább fejlődött, mind több és több ismeret birtokába jutott: az iskola is kénytelen volt bizonyos engedelményeket tenni, s tárgyai közé újabb tudományokat is venni föl. De kicsoda szerepük volt ezeknek ott! Csak türetek és tengődtek a klasszikus tanulmányok mellett. Egészen a legújabb időkig — nálunk negyvennyolcig — kizárólag a klasszikusok domináltak az iskolában, holott az emberiség ismereteinek birodalma egészen megváltozott azalatt. Hasztalan, az emberek már hozzá voltak szokva ahhoz a gondolathoz, hogy az általános műveltség nem saját koruk, hanem a klasszikus ó-kor kulturájának megismérésében áll.

Lassankint azonban engedett az iskola, fölnyitotta kapuját egyéb ismeretek számára is; sőt alakult egy egészen modern iskola, a reálisiskola. Most azonban az a baj állott elő, hogy a klasszikus tanulmányoknak jutott idő kevés arra, hogy belőlük számbavehető eredményt produkáljunk. Főleg a görög irodalomból. Másrészt pedig a középiskola két különböző irányra károsnak bizonyult egyebeken kívül főleg azért, mert amugyis sok felé ágazó modern társadalmunkra bomlasztó hatással van. Így keletkeztek Európaszerte azok a mozgalmak a közoktatás terén, melyek egyrészt a klasszikus tanulmányok ellen (hol csak az egyik, hol mindkettő ellen), másrészt az egységes középiskola mellett agítálnak. E középiskolai mozgalmak napról-napra nagyobb hullámokat vernek s ellenállhatatlan erővel ostromolják a gimnáziumnak még eddig nem restaurált, ódon falait. Nem megfontolatlan újítási viszketeg szüleménye e mozgalom, hanem ama forró vágyé, hogy kulturális haladásunk érdekében hozzuk valahára helyre az előbbi idők mulasztásait; alakítsuk át középiskoláinkat korunk szellemének megfelelő módon. E kíváncsolom jogos, ahhoz szó sem fér. Az is bizonyos, hogy előbb-utóbb teljesíteni kell.

A középiskola reformjának kérdése természetesen főleg a körül forog: *miként lehetne a klasszikus nyelvek tanítását a klasszikus szellemnek s egyáltalán a nevelés eredményének kára nélkül megszoritani.* — A kérdés megoldásában sok toll fáradozott már, egyik több, másik kevesebb kímélettel bányá el a görög és latin nyelvről. De a gyakorlat sokkal óvatosabb az elméletnél. A tanügyi kormányok csak igen megfontolva haladnak előre azon az uton, mely a klasszikus nyelvek tanításának korlátozása felé vezet. És ez helyesen is van. Rombolni csak akkor szabad, ha elkerülhetetlen szükség van rá.

Először is az a kérdés merült föl, szükségünk van-e nekünk mind két klasszikus nyelvre, a latinra és görögre. Voltak, a kik azt mondták, hogy mindkettőre egyet szükségünk van. Voltak, a kik mindkettőt fölöslegesnek ítélték. Voltak a kik azt állították, hogy csak a görög nyelvre van szükségünk, mert a görög irodalom az igazi klasszikus szellem birtokosa, a római irodalom csak utánzata és egyébként sem oly nagy értékű, mint a görög. Voltak olyanok is, a kik a latin nyelv mellett törtek lándsát, és pedig főképen azért, mert nagyobb gyakorlati haszonnal jár a tudása, mint a görögé.

Annyi bizonyos, hogy mind a latin, mind a görög nyelvre oly nagy mértékben való fontartása a középiskola tantervében, a mely teljesen biztosítaná mindkét tárgyból a kívánatos eredményt, manapság már körülbelül a lehetőségek közé tartozik. Jámor önámítás, a klasszikus nyelvek érdekében, minden ellenkező nézet. Tanítani pedig mindkettőt, csupán csak hogy ott szerepeljenek a tantervben, hogy ránk ne mondhassák, hogy a klasszikus nyelvek gyilkosai vagyunk; érdemes eredményt pedig föl nem mutathatni; azt hiszem, ez sokkal rosszabb kulturális érdekeinkre a klasszikus nyelvek teljes mellőzésénél is, mert ezeknek nem használ jóformán semmit, egyéb igen szükséges tárgyaknak pedig egyenesen a rovására történik. Ex omnibus aliquid, ex toto nihil.

Mindkét klasszikus nyelvet elhagyni a középiskola tantervéből manapság, s talán még jó sokáig, nem lehet.

Teljes szakítás volna ez a multtal; kettévágása a haladás folytonosságának; teljes ignorálása mindenféle hagyományok. Hiszen csak nem rég volt még, hogy apáink latinul beszéltek, tudósaink latinul írtak, politikusaink latinul szerkesztették törvénykönyveiket, költőink latin és görög eszmekörből merítettek ihletet és tárgyat. Most egyszerre félre dobjuk műveltségünk ezen nem megvetendő eredményeit? Eltemessük kultúránk multját; eltemessük apáink szellemének vívmányait, mint a hogy magokat apáinkat eltemettük? Bebizonyítsuk-e, hogy nem csak a test halandó, hanem a szellem is megsemmisülhet? Mi lesz hát az emberi haladásból, ha a jövő nemzedékek teljesen szakítani fognak a letűnt századok vívmányaival? Mindig, minden korszak elől kezdje a haladást? Bizony, nem sokra vitte volna az emberiség, ha nem tisztelte s nem becsülte volna meg a multat, a hagyományt.

De ha már választani kell a latin és görög nyelv között, az a nehéz kérdés áll elő, melyiket válasszuk. A görög nyelv tanulását az teszi kívánatosná, hogy egész modern műveltségünk, de sőt maga a másik antik kultúra, a római is, a görög műveltségen alapul. A ki meg nem ismerkedik a görög műveltség főbb eredményeivel, az a modern műveltséget sem fogja igazán megérteni, s így általános műveltsége szerfölött hiányos lesz. Sőt van néhány szaktanulmány is, mely rászorul a görög nyelvre.

A latin nyelvet viszont ma még nem nélkülözhető gyakorlati haszna teszi szükségessé. Igen sok szaktanulmány van még, mely el nem lehet a latin nyelv ismerete nélkül. Pap, tanár, jogász, orvos lépten-nyomon rászorul a latin nyelv segítségére, ha szaktanulmányait valóban szakszerűen akarja végezni, nem pedig csak mesterember módjára. A latin nyelvnek ezen gyakorlati hasznán kívül mégvan a maga nem csekély fontossága az általános műveltség antik elemeinek megszerzésében is. Egy Cicero, egy Sallustius és Tacitus, egy Vergilius és Horatius az emberi műveltségnek örök büszkeségei lesznek, ha éppen nem hasonlíthatók is a görög irodalom nagy alakjaihoz. Az sem mellőzhető körülmény, hogy a középkori műveltség java részéhez ugyszólván csak a latin nyelv segítségével juthatunk hozzá.

Van a latin nyelv kérdésének egy másik oldala is; van egy másik szempont is, melyből a kérdést vizsgálni kell. Ez a mi saját nemzeti műveltségünk megértésének és méltatásának a szempontja. Tehát, nem általános, hanem speciális magyar nemzeti szempont — Már érintettük, hogy a latin nyelv mily szoros kapcsolatban van nemzeti műveltségünk multjával. Sokáig a magyar tudomány nyelve kizárólag a latin volt; nyelvünk ellatinosodott, telve volt latin szavakkal és latin szófüzésekkel, kifejezésekkel; költszettünk fejlődésében egész iskola támadt a római költők hatása alatt; régebbi irodalmunk nagy részét és olyan nevezetes írónkat, mint Virág és Berzenyi, nem is tudjuk megérteni jól, méltányolni semmi esetre, a latin nyelv és Horatius ismerete nélkül. — Nem annyira általános, mint inkább nemzeti műveltségünk érdekében határozottan bajnak tartjuk, hogy a reálisiskolai növendék a latin nyelv és a római irodalom teljes ismerete nélkül hagyja el a középiskolát. Így a magyar műveltség multját meg nem értheti, attól csak idegenkedéssel fordulhat el. Műveltsége így nem lehet sem elég tökéletes, sem elég nemzeti. — Meggyőződésünk, hogy minden művelt magyar embernek kell valamit tudnia latinul, olvasnia kell legalább azon írók főbb munkáit, kik a magyar irodalomra nagyobb hatással voltak, mint pl. Vergilius, Horatius, Cicero.

Mérlegeljük ezek után, melyik nyelv nélkülözhető inkább, a görög-e vagy a latin. Fájó munka, szomorú foglalkozás! De meg kell tennünk. Rombolunk kell, hogy új épületet emelhesünk telkünkön.

A mondottak után nem lesz nehéz a döntés. A görög nyelvre főleg a görög műveltség megismerése szempontjából van szükség: a latin nyelvre gyakorlati szempontokból. Amazt általános műveltségünk kívánja inkább, emezt szaktanulmányaink. Csakhogy műveltségünk érdeke nem kívánja magának a görög nyelvet, hanem csak a görög műveltségnek az ismerését, erre a célra pedig elegendők a jó fordítások is; míg ellenben szaktanulmányi szempontból nem elegendhetünk meg a latin

Az őrszem ismételte:
— Ki vagy? Felelj, vagy — lövök. (Henceghegett bátran; hetvenöt vaktöltés volt nála.)
Erre az alak gyenge, majdnem pityergő hangon szólalt meg:
— Én vagyok.
A hangszót felismertem, benne pedig a nőt.
Mielőtt azonban szólhattam volna az őrszem kötelességszerűen kiáltotta:
— Orparancsnok előre!
Már ekkor végig kellett játsznom a komédiát.
Egy bakával szuronyt szegezve indultam az alak felé s mikor elég közel voltam hozzá, erőlyes, szigorú hangon mondtam:
Előre!
A szegény teremtés lassan lépdelt előre s néhány lépésnyire a fénylő szuronytól megállt.
— Előre — ismételt, mert az a szabály, hogy az orparancsnok szuronya hegyének érinteni kell a megállított mellett.
Oda állt egészen a szurony elé.
Ekkor röviden kérdeztem:
— Jelszó?
Nem válaszolt.
— Jelszó?
Hallgatott.
Előírás szerint kiáltottam el:
— Jelhang, jelszó, nem helyes. „Cél.”
A bakák céloztak.
Ebben a percben az alak a szó szoros értelmében pityeregni kezdett; s majdnem meghallottam a szive dobogását.
— Hiszen ez egy asszony — szóltam nevetve, a mire a fegyverek lábhoz vették.
Ekkor már az őrszem is ott hagyta helyét és oda jött fülelni.
— Hát mit keres erre galambom? kérdezték tőle.
A kis leány, mert amint egy gyufa világánál láttuk, csakugyan az volt, himelt-bámolt.
Később azonban folyton sirva elmondta, hogy a kedvesét várja, a kit nagyon szeret s a kivel, miután az

ő apja nem engedi hogy a legény hozzá járjon, ott szokott találkozni és beszélgetni a jövő felől.
Ma is meg merek esküdni rá, hogy nagyon ártatlan volt ez a viszony.
Mikor a pityergő leány elmesélte az ő szerelmi történetét s ez az ártatlan, bár közönséges dolog, némileg fénylő sugárt vetett a mi rideg, sötét éjjelünkbe, az őrszem megint állt kiáltott.
Süstü hadnagy ur személyesen jött egy őrszattal, hogy vajjon nem alszom-e?
Éles szemével mihamar észrevette a már távozó leányt és megrántotta a kábatát.
Nem szóltam semmit.
A pár perc múlva távozó őrszattól — a miut utána nézve láttam — egyszer csak egy Süstü termetű alak vált ki s hosszú lábaival abban az irányban futott, amerre az a csinos kis leány tiút el.
A mint azonban a néhány száz lépésnyire lévő kukoricához érhetet, holmi zsváj hallatszott.
Azután pedig egy olyan csattanás, mintha valakit jól képen teremtettek volna.
Másnap éjjel után egy óraker az egész zászlóalj indult tovább az ellenség elé.
Az uton oda jött hozzám hadnagy ur Süstü, s a mig szivarját gyujtotta meg az enyémen, ezt kérdezte:
— Nem hallott valami csattanást azután, hogy én ott voltam?
— Hallottam.
— Én vágtam pofon egy parasztot a ki azzal a kis leánnyal beszélgetett a kukorica szélén.
Mikor kibujt a nap s ennek fényénél láttam Süstü hadnagyot, kerekre nyitottam a szemem.
A jobbik képe fel volt dagadva.
Szegény Süstü, panaszkodott később, hogy a táborban meghűlt a foga és egész éjjel fájt, s hogy a legelső faluban kihuzatta.
Hanem, a mint észrevettem, nem huzatta ki.

Murai Károly.

AZ ÁLOM.

Melanie hirtelen föl pattan s kikérüli a neki szánt csókot.
— Nem fog megcsókolni! Megértett?
— De meg kell csókolnom, hiszen meghalok a csókja utáni szomjót!
— És nem fog megcsókolni, csak azért sem fog — szól a leány dacoskodó hangon — ha pedig még csak egy percere is akadékoskodik, rögtön itt hagyom. Béla lecsillapult.
Oda tiútek a hársfa alatti padra. Melanie óvatosan huzódott a pad egyik végére, míg a másik végét Béla-nak jelölte ki helyét.
Körülöttük gondosan ápolott virágok pompáztak; mintha mosolyogtak volna s mintha szerelemről beszéltek volna valamennyiük! Ó az apró virágok is tudnak szeretni! Ki tudja az az illat, a mit kicsi szívük áraszt, nem a szerelmük nyilvánulása, nem ajkuk csókja avagy forró sóhaja-e?
És az ifju is lágy, szerelmes hangon susogott. Melanie mohó vágygal hallgatta az érzéstei szavakat, a tarka ábrándképeket, a miből Béla alig tudott kifogni ezuttal.
— Egy mesét is mondok, bohó álomkép volt, hallgassa meg.
Melanie a szemével intett, hogy figyel.
— Igen, álomkép volt — kezdi Béla. Szép, illatos nyári délutánon történt, a nap már nyugodni készült, az árnyak megnyitk s a virágok szinte kábító illatot terjesztettek. Eppen mint most, éppen olyan volt minden; mintha még a pad is szakasztott ez volna, a melyen őt megpillantottam.
Melanie itt már jelezte aranyos kis feje egy mozdulatával, hogy kezd kíváncsiabb lenni.
— Szép volt — folytatja Béla — olyan szép volt, mint a mesebéli tündérlányok, mint a milyenek az álombéli ideálok lenni szoktak; igen, éppen olyan szép volt, éppen olyan mint ön, Melanie, egy csüppet se volt

Melléklet a „Bácska“ 60-ik számához.

irodalomnak fordításban való megismerésével, hanem ok nélkül magoknak az eredeti munkáknak ismeretere van szükség. Furcsa tudományos munkásság is volna az, a mely másodkézből venné az adatokat, nem pedig az eredeti forrásokból. Ily irányú tudományos munkásság bizony nem válnék dicsőségére a magyar kultúrának, ha ugyan egyáltalán képzelhető volna is. Ezek szerint a görög nyelv az, melynek tanítása a középiskolákban korlátozható; habár mindenkinek be kell vallania, hogy a görög műveltség ismeretere sokkal nagyobb szüksége van általános műveltségünknek, mint a rómaiéra.

Ez a fölfogás lett uralkodóvá és nyert kifejezést akkor is, mikor az országgyűlés megszüntette a gimnáziumban a görög nyelv általános kötelező voltát.

E törvény lényege — abban áll, hogy a görög nyelvet kövesse az általános műveltséget képező tantárgyak közül és szaktanulmányává teszi, mikor csak a leendő papokra és tanároknak nézve teszi kötelezővé. Az általános műveltség megszerzésére a törvény — igen helyesen — a görög remekíróknak fordításban való olvasását rendeli, kiegészítve őket a magyar irodalom remekíróinak bővebb olvasásával, továbbá a rajzzal. Ezek az u. n. görög-pótló tárgyak. Nem arról van tehát szó, mintha a görög nyelvet eltörölték volna; arról sem, hogy a görög nyelv nem kötelező tárgy többé. Hanem arról, hogy a görög nyelv facultative kötelező tárgy lett, vagyis a tanulók helyette a görög-pótló tárgyakat tanulhatják. A kik azonban ezeket választják, azokra nézve e tárgyak ép úgy kötelezők, mint a görög nyelv a többiekre nézve. Egyik kurzusról azonban pótvizsgálat a másikra át lehet menni. Erettségi pótvizsga segítségével pedig azok is ép úgy jogosítva vannak valamennyi felsőbb szaktanulmányra, a kik a görög-pótló kurzust hallgatták, mint azok, kik a görög nyelvből tették erettségét.

Másrészt azonban a törvény azt is megengedi, hogy valaki a görög nyelvet használja föl általános műveltsége emelésére is, nem pedig a görög-pótló tárgyakat.

Fejtegetéseinkből kivülálgig, hogy e célra mi a görög nyelvi kurzust kevésbé tartjuk alkalmasnak, mint a görög nyelv nélkülit.

A görög nyelvi törvény intenciója az, hogy az ifjúság ne terheltesse oly tanulmányokkal, melyeket bátran nélkülözhet; hogy kevesebb fáradsággal érje el ugyanazt, vagy még nagyobb eredményt.

A gimnázium e reformjával egy új gimnáziumot teremtetünk a régiéből, mely korunk és nemzetünk követelményeinek sokkal jobban megfelel, mint a régi. Nem öli meg hazánkban a görög philológiát, de a hivatalokat nem kizárja vele. Nem teszi kötelezővé mindenkire nézve a görög nyelvet, de a görög műveltség ismeretét mindenkivel megkívánja, az eddigénél is szigorúban. Megismereti a tanulókat a görög szellemmel a nélkül, hogy a görög nyelvnek különben is sikertelen tanításával terhelné őket.

Az új gimnázium azonban nagy gondot szerez nem egy ötödik osztályba menő tanuló szülőjének, mert választania kell fia számára: a görög nyelvet tanulja-e az, vagy a görög-pótló tárgyakat. Mert a ki a nehezebb görög nyelvet választja, az abban az előnyben részesül, hogy erettség bizonyítványával bármely pályára léphet; a ki azonban a könnyebb görög-pótló tárgyakat választja, az a pápi és a tanári pályának történelmi, philologiai és bölcsészeti szakáról le van tiltva.

Sok esetben könnyű a választás, mert sok szülő tisztában van vele, hogy ötödik osztályba menő fiából sem pap, sem tanár nem lesz. Az ily szülők bátran adhatják fiaikat a görög-pótló kurzusra, de nemcsak bátran adhatják, hanem fiaik érdekében oda is kell adniuk. A görög nyelvi vita folyamán kétségtelenül bizonyult, hogy orvosnak, jogásznak, technikusnak és sok más pályára menő embernek nincs szüksége a görög nyelvre szaktanulmányai szempontjából, hanem igen is szüksége van a görög műveltség ismeretere és görög remekírók olvasására az általános műveltsége érdekében. Ugye erre nagyon tökéletes eszköz a görög nyelvnek mostani iskolai tanulása; sokkal többet ér a fordításban való olvasás, a mi a görög-pótló tárgyak

közt szintén helyt foglal. Észképzés szempontjából pedig elég a latin nyelv, hisz eddig is jórészt ez teljesítette a formális eszképzést.

Erosen meg vagyunk róla győződve, hogy idővel az új gimnázium kiválóbb nevelést fog nyújtani a görög-pótló tárgyakkal, mint a görög nyelvvel. Lesznek azonban oly szülők, kik nem tudhatják, nem lesz-e pap vagy tanár az ötödik osztályba menő fiukból. Az ily szülők leghelyesebben teszik, ha a görög nyelvi kurzusra írják be fiaikat. Hiszen kulturánk érdeke egy is megkívánja, hogy a görög philologia se hanyagoltassék el hazánkban, hanem legyenek annak is művelői. Különben is a dolog úgy áll, hogy tehetséges tanuló megírja a görög nyelvet is és nagyobb műveltséget fog magának szerezni, mint a tehetségtelen tanuló a görög-pótló tárgyakkal. Egészben véve azonban az új gimnáziumnak görög-pótló kurzusát mindenkire nézve előnyösebbnek tartjuk a görög nyelvi kurzusnál, a ki nem akar pap vagy tanár lenni.

Helyi és megyei hírek.

Miniszteri megbízott. Schönholz Rezső, kir. főmérnök, a tiszta dunai föltéstartó társulat miniszteri megbízottja, ez állását fölmentetett s helyébe a földmívelésügyi miniszter Ambrózi Béla királyi mérnököt nevezte ki.

A honvédség köréből. A helyben állomásozó honvéd zászlóaljnak hosszabb időn át volt parancsnoka, Ucher Vilmos alezredes, ki már vagy 5 hónapja szabadságon van, nyugalomba vonult végképen. Helyébe zászlóaljparancsnok Bőse Gyula I. oszt. százados, törzstiszt-jelölt, a Ludovika-akadémia volt tanára nevezetett ki. Dancs Zsigmond százados, a ki e zászlóalj ideiglenes vezetésével volt megbízva, ismét visszatér zászlóaljához Szabadkára.

Áthelyezések. Joanovits József posta-távirda főtiszt, a helybeli posta-távirdahivatal főnöke, a mint értesítünk, áthelyeztetett Budapestre s az ottani főpostahivatalhoz osztatott be. Helyét Teszák Gyula pozsonyi posta-távirdafelügyelő foglalja el.

Kinevezés. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság Riebel Károly, adóhivatali gyakornokjelöltet a zombori, Fehér József, szolnoki adóhivatali gyakornokot pedig az újdíkei kir. adóhivatalhoz VI. osztályú adó-tisztékké nevezte ki.

Kunbaján dr. Práger Frigyes orvos, községi orvossá választatott meg.

Adományozás. Ó-Futtak községe az ottani önkéntes tűzoltó-egyesületnek 200 frtot adományozott. Talán mondanunk sem kell, hogy e példa mennyire követésre méltó.

A kalocsai bibornok hagyatéka. Haynald Lajos bibornok-érsek végrendelete ellen — mint már említettük lapunk egyik mult számában — alaki hiányok folytán, az elhunyt főpap rokonai pert akartak indítani s e végből Bálint Ferenc fővárosi ügyvédet bízták meg, ki le is utazott Kalocsára s ott a leltározásnál az érdekeltek nevében részt akart venni, ebben azonban a kultuszminiszter kiküldöttje által megakadályoztatott. Most azonban új fordulatot vett a dolog, amennyiben a rokonok Bálint Ferenc ügyvéd tanácsára a pertől elállottak s Haynald István, a bibornok testvéröccsére, 10,000 frtot tett le az elhunyt bibornok szegény rokonai részére.

Plébános beiktatás. Csávoilyon a napokban tartotta föltisztelendő dr. Szucsics Sándor, plébános beiktatási ünnepélyét. Reggeli 9 órakor mozsár lövések jeleztek az ünnepélyes actust. 10 órára már zsúfolásig megtelt áhítatos közönséggel a templom, mely minden részében, de különösen föltartára igen izlésesen és fáradságot nem kímélő odaadással volt földiszítve. Ezután kezdetét vette a beiktatási aktus, melyen felsőbb megbízás folytán, föltisztelendő lovag Ribovics Endre garai plébános pontifikált, fényes segédlettel; elsősorban is bemutatván a közönségnek a már is általános szeretet és tiszteletnek örvendő plébánost dr. Szucsics Sándort, majd pedig az érseki kinevezés és áldásnak magyar, német és szerb nyelven történt felolvasása után, ugyancsak német és szerb nyelven, szokott ékes szólásával, gyönyörű beszédet tartott s mi-alatt átadta az ünnepeltnek az egyház és szentély kulcsait, valamint az evangéliumos könyvet, egyuttal igen megható s buzdító szavakkal igtatta őt be plébánosi jogaihoz, hogy beszéde végzetével, nemcsak az ünnepeltnek, de majdnem az összes hallgatóság szemében, a meghatottság könnyei mutatkoztak. A szent mise befejezte után a plébániai lakban 110 terítékű díszes lakoma várta a meghívott előkelő vendégkoszort. Ebéd felett a jó toasztok sem hiányoztak.

Gyakorlatok éles töltéssel. Honvéd gyalog-ezredünk helybeli zászlóalja folyó hó 10., 11. és 26. an harszerű céllövészetet fog tartani a bezdáni csárda, a Roheim és Bruck-féle szállások között. A legénység ez alkalommal tervszerű támadást fog végezni, akár csak háboru idején a valóságban, és éles töltényekkel lö. Az ellenség természetesen szintén úgy lesz felállítva, mintha a valóságban találkoznának vele, részint zárt szakaszokban, részint pedig rajvonban, csak hogy itt a muszkák papirosból lesznek. Ez az ellenség a kozorai erdő délekeleti részén állítatik föl. Hogy azonban a golyók valami galibát ne csináljanak a gyakorlatok alatt, a zászlóaljparancsnokság ártírt az alispáni hivatalhoz, hogy hirdessék meg azt a környéken. A golyók a gyakorlat vezetésére a Bezdán és Monostorszegh közötti erdőben csapódnak ugyan le, de nem lehetetlen, hogy egyik-másikuk másfelé is eltéved és ezért fog elővigyázat. A gyakorlatok mindenkor reggeli 1/2 8 kor kezdődnek és tartanak délutáni 1 óráig.

Öngyilkosság. Szomorú esetről adnak hírt a budapesti lapok, mely szerint Bosnyák Gabriella, kit megyénkben is széles körben ismertek, a napokban a Margitszigeten véget vetett életének. Az esetről a „P. H.“ így ír: Bosnyák Gabriellának hívták a születési néven; a másikat, férje nevét, a kit Rác Györgynek hittak nem használhatta, mert törvényesen elvált tőle. Bosnyák Gabriella asszony 46 éves volt és Magyarországon, a bácsmegeyi Kulán született. A Margitsziget nagy szállodájában lakott a 253-ik számú szobában, a hova már június 11-én jött. Vele lakott nagynéje özv. Moravetz

Pálné szabadkai városi tanitóné és a mint az állítja sejtelve sem volt arról, hogy szerencsétlen unokahuga öngyilkossági szándékkal van elfoglalva. E hó 3-án délelőtt 11 órakor ő fürdeni ment s Bosnyák Gabriella ez alatt követte el az öngyilkosságot. Mire visszaszöjt, halva volt. Miért tette, az csak akkor fog kiderülni, ha férje kezébe kapja azt a levelet, melyet elvált neje neki hagyott. Az öngyilkos asszony végzetes tette előtt átadott nagynéjének 250 frtot, hogy mindenféle költségeket kifizessen, holott azelőtt azt ő maga szokta végezni. Párnája alatt pedig egy fehér porral telt kis csomagot találtak, mely valószínűleg mérég s melyet vegyészileg fognak megvizsgálni. A férjének szóló lepecsételt levelet is ott találtak. Minthogy a furdorvos kijelentése szerint ilyen gyors halálra ő éppen nem számított s egyéb körülmények is arra mutatnak, hogy a szerencsétlen asszony megmérgezte magát, tetemét beszállították a törvényszéki bonterembe, ahol a hivatalos boncolási vizsgálatot meg fogják ejteni.

Katonatisztek utlevele. A belügyminiszter körrendeletben utasította az összes törvényhatóságokat, hogy midőn tetteles, tartalékos, a nyugállományba tartozó, vagy szolgálaton kívüli viszonyban levő katonatisztek vagy hivatalnokok részére külföldre szóló utlevelet adnak ki, erről mindannyiszor az illető hadtestparancsnokságot is értesítsék.

Jubileum. Kanyó Ödön, bács újfalui tanító, f. hó 2-án tanítói működésének 25. évfordulóját ülte meg. Az ünnepély a legközelebbi rokonok, ismerősök s tisztelői körében a legnagyobb eszben folyt le. Mladonczki Vince föltisztelendő, Bács-kertületi esperes, rövid, de ékes beszédben méltatta az ünnepelt érdemeit. — Kanyó neve — amint nekünk írják — a tanítói körökben jó hangzású s egyházi s világi hatóságai előtt is, mint a jobb-jobbikát emlegetik.

Polgáriiskola O-Kanizsán. 1891. augusztus 4. ike aranyos betűkkel lesz O-Kanizsa fejlődés történetében megírva, ugyanis O-Kanizsának minden szép, jó és nemesért rajongó képviselőtestülete hosszas, Kanizsán még nem látott küzdelem után 16 szavazattal 11 ellenében megszavazta a polgári fiuiskolát, hogy az azonnal felállíttassék. Egy hónappal előbb tartott képviselőtestületi közgyűlés egyhangulag megszavazta a polgáriiskola felállításának szükségességét s annak mikénti létesítése a gazdaságra bízott; ez tulságos aggodalomból a dologt el akarta odázni, a képviselőtestület többsége azonban ezt el nem fogadhatta s Mihály Sándor községi jegyző ismételt és ismételt meggyőző felszólalása után sem akarta az azonnali felállítást szavazásra bocsájtani, az ellenzékiek újra bizottságba kívánták azt utasítani, a mi másként ad aktát jelent; hol legnagyobb a veszély, legközelebb a segély; most is úgy történt, — a legutolsó percben s a legválságosabb pillanatban, miként Vaterlonál Vellington egykoron — úgy jelent meg most a hatalmas segítség Dukay István és Raffay János személyében s a győzelem kiragadtatott az elbizakodott ellenfél kezéből. A karzat tömve volt kíváncsi érdeklődőkkel s minden a polgári iskola felállítására adott „Igent“ hatalmasan megéljenzett s különösen nagy ócióra adott alkalmat Mihály Sándor községi jegyző azon szellemes kijelentése, midőn az ellenzék erőlködésére: hogy adassék ki az ügy egy bizottságnak így válaszolt: van szerencsém a bizottság jelentését — minthogy ugyanis én csinálnám azt meg — ezennel előterjeszteni; mire általános éljenzés hangzott fel s a népoktatás ügyét anynyira szívén viselő jegyző s-okkal bizonyította be, hogy nem 15—20, sőt 60 ezer frtba kerül a polgári iskola felállítására, mint az ellenzék hangoztatta, hanem évenként, miután kellő helyiség van, 5—6000 frtba. Lázás érdeklődéssel várta mindenki a szavazatok összeolvasását s midőn kitént, hogy 16 szavazattal 11 ellenében megszavaztatott a polgári iskola felállítására, oly hatalmas éljenzés hangzott fel, mely megreszkettette alapjában az egész épületet. Legyen tudvözölve O-Kanizsa nemes képviselőtestülete s maradjon mindig a felfogásnak azon magaslatán, mely az eszményit, a magasost minden pártédektől s aljas haszonleséstől eltekintve pártolja s ez által az általános műveltség terjedésének zászlóvivőjévé leszen.

Meghívás. A hódsági ifjúság folyó 1891-ik évi augusztus hó 19-én Schwerer Fídel vendéglőjében játékoncélra hangversenyvel egybekötött műkedvelői előadást rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté pontban 8 órakor. Belépti-díj személyenkint 1 frt. Előadás után tánc. Műsorozat: 1. Nyitány. Mondschein Sonate. Bethoven-től. Zongorán előadja: Schumacher Aranka k. a. 2. Szavallat. Előadja: Lorenz József. 3. a) Erklönig. Ballada. Göthe és Schubert-től. b) Álomkép. Románc. Rudassy L-től. Előadja: Omelka Irma k. a., Ágost és József. 4. Hol a férj? Vigjáték 1 felvonásban Potiértől. 5. Caprice brillant la Truite par Stephen Heller. Előadja Omelka Irma k. a. 6. Ó az oka. Vigjáték 1 felvonásban. Színe alkalmazta: Don Carlos. — „Hol a férj?“ személyei: Dubourg; Lescheditzky János. Pál; Kubesch József. Ernestine; Trischler Fáni k. a. Kázmér; Trischler Gyula. — „Ó az oka“ személyei: Kiss Ferenc; Ertl Jakab. Margit; Schumacher Aranka k. a. Erdei Gábor; Willmann János. Rendőr: Lesmeister Antal. Házmester: Szabó Orest. Portás: Kubesch József. Rendező: Trischler Károly.

Szinészet Palicson. Följegyzésre érdemes dolog, hogy már innen-onnan négy hete él tisztesegesen és jó kosztban Szabadka mellett kis Palics-fürdőn egy jókora nagy színtársulat. Palicsnak különben is arany dolga van az idén. A nádas pajták, melyek emberek számára készültek, zsufolva vannak vendégekkel. De illő dolog is volna a különben nagyratörő és haladó nagy Szabadkához, mely ahoz a szerencséhez, hogy ez a fürdő az övé, építene egy-két modern szállót a szép erdőben. A palicsi szinkör műsora a vendégföltepek egész sorozatát foglalja magában, mely vendégzerepléseket Egressy Ákos a nemzeti színház művésze kezdi meg. Egressy Ákos után Németh József, a népszínház kitünő komikusa fog játszani szinkörükben.

A községi rendőrség puskái. Tudjuk, hogy a községi rendőrséget Wernld-féle fegyverrel akarják fölszerelni. Ez ügyben ártírtak a honvédelmi miniszteriumhoz, a honnan most az a válasz érkezett, hogy az 1867-iki mintájú fegyverből hajlandó átengedni a megye részére a szükséges mennyiséget.

szébb, mert önnél már álmaimban sem láthatok szébbet. — Felénk közeledtem feléje s ő intett, hogy üljek le a padra; úgy ültünk ott, akár csak most mi ketten.

— Talán mondanom sem kell, hogy rögtön megszerettem őt, halálom megszerettem.

Melanie kérdő pillantására hozzá teszi, hogy — De hiszen csak álom volt!

— Egy szót se szóltam, nem tudtam szóhoz jutni, úgy elfogott valami. A szívem hangosan dobogott; szinte éreztem, hogy a szememben valami szokatlan tűz ég, az areom nekíprült, — éppen mint most; ő a vagy, az a kimondhatatlan szerelmi vágy némává tett! Ő nyugodtan ült, de ő se szólt, várta, hogy én kezdjem a beszédet. De én nem tudtam elkezdeni, sehogy se tudtam megszólalni. Közébb húzódtam hozzá (és itt közlébb ül Melanie-hoz) éppen mint most; közel, egészen közel, melléje ültem (melléje ül) így, éppen így tettem. Szinte hozzá simultam.

Ó milyen kimondhatatlanul boldognak éreztem magamat!

Feléje hajoltam — így — és belemertltem, ábrándos szép szeméibe, némán, hosszan néztem beleje — így, éppen így...

És az ő szemei is mámorban égtek, az ő arca is neki pirult. Ő, menyország mosolygott rám abból a két szép szemből, a menyország az ő kéjes, az ő kábitó boldogságával!

A jobb karommal lassan, lágyan, csendesen át fogtam karesu derekát, így mint most az önt és itt már kimondhatatlan mámor fogott el, azt se tudtam, hol vagyok, azt se tudtam mit cselekszem, de nagy hirtelen egy cuppanás... megcsóltam apró ajkait... Igen, igen, éppen így, mint most az önt.

Melanie fölgrótt ijedtében és Béla mosolyogva állt eléje.

— Nos ugy e, hogy mégis megcsóltam!?

Műkedvelői előadás. Moholyon e hó 2-án, vasárnap este, az ottani ifjuság és a petrovszellői műkedvelők fényesen sikerült műkedvelői előadást rendeztek. Színré került Szigligetnek „A cigány” című ismert népsziműve. A címszerepét Schützler J. (Petrovszellőről) személyesítette, ritka élethű alakítással és helyes felfogással; átértett játékát többszöri kibívással jutalmazta a nagyszámu intelligens közönség. Gyuri szerepét Szatmáry J., a petrovszellőiak széphangu kántora, adta sikerülten; zamatos magyar nótáért s művészi játékért többszörösen kitapsolták s megéljeneztek. Kelemen Lajos rövid szerepét szintén gondosan alakította. A mellék-szereplők is derekasan kitétek magukért. Az előadást nagyszámu közönség nézte végig.

A bekötött arcu tolvaj. E hó 5-én délben történt. Az Erzsébet-köruton, a dr. Rátay-féle ház mellett egy kisebb épületben lakik egy öreg pár. Valóságos Ubrik Borbála életet él mindkettő, de önkéntesen zárkóztak el a világtól. Van egy kis földje a házon kívül az öreg Zsvikovitsnak — így hívják a vén remetét — és abból élnek kettecskén, de úgy, hogy a napvilágra nagy ritkán járnak ki, örökké a szobában gubbasztanak, pláne tél idején, akárcsak a vakondok. E hó 6-án az öreg Zsvikovits ki ment véletlenül a szőlőjébe s azt az alkalmat valami gonosztevő arra használta föl, hogy a zsidó templom felől a kerteken keresztül, éppen délben bemászott a házba, rablási szándékkal. A tettes arca be volt kötözve, még a száját és beszédét is kendő fűtte. Az öreg, 86 éves asszonytól pénzt követelt, a ki azt felelte, hogy nincsen. „Hát hol van az a bérösszeg a mit tegnap kaptatok?” kérdi a gonosztevő s konyhával a kezében leteperi az asszonyt, a ki a haláltól való félelmében megígérte, hogy átadja az összeget. Ki is nyitotta a szekrényt s a rabló magához véve a 400 frtot, a merre jött a kerteken, kerítéseken keresztül szép nyugodtan ismét el is távozott. A menekülést a szomszédok látták is, de nem sokat hederítettek rá. — Jellemző a vakondéletet élő házaspárra, hogy csak 24 óra mulva, tehát másnap tettek jelentést az esetről s most már sokkal nehezebb földadat jut a rendőrségnek is, a ki hozzá is fogott a nyomozáshoz.

Ügyvéd és orvos. Eljutott a hire hozzánk is annak a nevezetes esetnek, mely egy a—i orvos és egy fiskális között merült föl s a melynek bár komoly az alapja, van azért humoros oldala is. Történt ugyanis, hogy az ügyvéd a tárgyaló teremben elajult. A bírósági szolgák orvosért szaladtak, aki megérkezve, eret vágott az aléltan fekvő ügyvédnek s két és fél hónapig gyógykezelt. Az ügyvéd felgyógyulván, az orvos jutalmazást kért fáradozásáért. Az ügyvéd, minthogy semmi passzióját sem találja abban, hogy még ő fizessen, ezt megtagadta. Az orvos a bíróság elé vitte az ügyet s 266 frt díjat követelt. Az ügyvéd viszontköveteléstől 350 frt kártérítést követelt az orvoson, mert az érvágás alkalmával oly sok vért eresztett, hogy ennek folytán két és fél hónapig nem volt képes dolgozni s minek következtében, mint mondja, 350 frt kárt szenvedett; kéri tehát a bíróságot, hogy az orvos ellenében a kározzségezt állapítsa meg. A bíróság még nem döntött ez ügyben.

A szabadkai aszfalt. Nagyban folyik a aszfaltozás munkája Szabadkán. A magyar aszfalt részvénytársaság végzi azt. Egyes szabadkai körök azonban a munkálatokban némi szabálytalanságokat véltek fölfedezni, amit nyilvánosságra is hoztak. Erre azután nyilatkozott a részvénytársaság is, meg a városi főmérnöki hivatal is s mindkét részről erős cáfolat alá vették a felhozott állítólagos szabálytalanságot. Hogy azonban még sem zörög a baraszt, ha nem fuj a szél, bizonyítja az a körülmény, hogy az újonan épült törvényszéki palota előtt már fölszedték a befejezett aszfalt munkákat s kénytelenek azt újból végezni. Tehát a felszólalásoknak mégis csak volt valami alapja.

Egy kis csillagászat. Fogynak, rövidülnek a nappalok és mind hosszabbak és hosszabbak lesznek az esték, az éjszakák. Még benne vagyunk a nyárban, de annak utolsó hónapját járjuk; a szeptember már az őszé. Még élvezük az enyhe, csillagos, holdvilágos esték romantikus melaságát, szerelmet susogó csendjét, de a mind korábban és korábban beköszöntő homály esztímkbe juttatja már, hogy mindezt borus komorság, csipős esti levegő és a falevelek zizegése fogja lassan-lassan fölvaltani. E hó 1-én a nappal 14 ó. 57 p. hosszú volt, 31-én 13 ó. 20 p. lesz a hossza. A hold változásai ezek: újhóld 4-én, első negyed 12-én, holdtölte 19-én, utolsó negyed 26-án. Kisasszony havában vagyunk, nőnemű gondoljai vannak a csillagászkodnak. A Vénusz 21-én napközben van, 23-án a nap s szüz jegyében lép.

A harmonika titka. Lochrer kolluthi nap-szamos szegény ember volt teljes világeletemben. Hogy pedig szegény embernek ugyancsak vásik a foga egy kis pénzmag után, az nagyon természetes. Lochrer is megkívánt már valamivel nagyobb summát, mint a menyitit ő nap nap után össze tudott kapálni, meg gereblyélni. Elhatározta hát, hogy betekint a Tillschneider Antalhoz e végből, akinél ő sokat dolgozott már s akinek a házatájékát teljesen ismeri, sőt még azt is tudja, hogy a pénzt hol szokta tartani. Pedig gabonát adott el Tillschneider, tehát friss pénz van a házban! Kileste hát, hogy mikor távozik hazulról a gazda s akkor szépen bekopogtatott. Persze, hogy csak egy öreg anyóka volt otthon, mint rendesen. Ennek elmondja, hogy mennyire sajnálja, hogy a gazdával nem találkozhatik (mert hát akadna egy kis dolga), de azért nem tesz semmit. Elbeszélget az anyókaival s a közben megragadja az első alkalmas pillanatot és az előre elkészített alkulesal kinyitja a szekrényt. A fehéreneműek között volt a 196 frttal terhelt tárcsa, amit ő kegyelme pártfogásába vett. Re bene gesta, szépen ajánlta magát és távozott. Tillschneiderék mindjárt Lochrerre gyanakodtak, mihelyt észrevették a bajt. Meg is történt a följelentés s Lochrer uram látogatását két szál csendőr viszonzotta. De hát a tettes semmit sem tud a dolog felől. Az egyik csendőr észrevesz egy kis kézi harmonikát s játszani próbál rajta, miközben észreveszi, hogy valami zörög benne, hol ide esik, hol oda; kinyitja és legnagyobb meglepetésükre 194 frtnyi bankó hullik ki. — Végül pedig kistült, hogy Lochrer a pénztárcát elégette, de nagy kapkodásában benne hagyott 2 frtot s az is odaégett. Az ügyes tolvajt megláncolta kísérték be a helybeli ügyészséghez.

Öngyilkosság. Sári György, mélykúti lakós, a mult héten fölakasztotta magát. E tettét életuntságból követte el.

Lemondás. Hoffmann József jankováci községi irnok lemondott állásáról.

Sport-ünnep. E hó 4-én a szegedi regattisták nagy ünnepe rendeztek az ottani Boszorkányszigeten, mely ünnepe a titeli regatta-egylet is képviselve volt. A nagy multság titulusa volt, három új egyleti ladiknak a kereszteleje. A keresztelevezt pezsgő helyettesítette, még pedig olykép, hogy maga a keresztanya végig locsolta egy poháryival az „ujszülöttet” s aztán az oldalához csapta magát a poharat is. A cigányzenével kísért szertartás után lakoma és tánc következett.

Utlevél Romániába. Románia egy idő óta azt követeli minden külföldi alattvalótól, hogy utleveliket itthon a román konzullal aláírassák. — Jó lesz ezt tudomásul venni azoknak, a kik bármikor is át akarják lépni a román határt.

Csantavér községben községi irnokká ifj. Fülöpp Kálmánt választották meg.

Veszett kutya harapta meg ezelőtt három évvel a zombori pénzügyőrségnél alkalmazott Máté József, bajai származásu pénzügyőrségi vigyázót. Sebét annak idején pokolkövel kiegészítették, de egyébként nem gyógyították. Tegnapelőtt rosszul érezvén magát, felvettette magát a helybeli csapatkórházba, ahol már tegnap reggel az ebdüh jelenségei mutatkoztak rajta. A szerencsétlen jóra való fiatal embert tegnap délelőtt három pénzügyőr kíséretében — bizonyára már későn — a budapesti Pasteur-féle intézetbe küldötték fel.

Műkedvelői előadás rendezett Rác-Militicsen az ifjuság e hó 5-én. Az estély iránt a környékben is általános volt az érdeklődés, képviselve volt ott Hódásgh, Bogojeva és Bresztovác mindkét nembeli ifjusága is. A változatos és csinos program meglegelően sikerült. Utána tánc következett s tartott reggeli 6 óráig. Ott voltak: Lakatosné és leánya (Bogojeváról), Kleinné és nevelőleánya (Bogojeváról), Jakabné és leánya (Bresztovácáról), Pukovitsné és leánya (Szegedről) Braunhofferné és leánya, Lenkéné és leányai, Kammererné, Frádlné. — Felülvezettek: Kleinné 20 krt, Lakatosné 20 krt, Fischer N. 50 krt, Kovács N. 50 krt, Braunhofferné 50 krt, Heinené 10 krt, Schmidt Kristóf 50 krt, Frádl József 50 krt, Heine Keresztély 50 krt, Klein Gyula 50 krt. A beléptidjából befolyt 30 frt 80 krt. — r.

Siketnéma iskolát nyit a jövő tanévben Berencz Mihály képesített siketnéma tanító Ujvidéken. Felvételnél 6—12 éves gyermekek, kik az élőbeszéd (hangbeszéd) elsajátítása mellett megtanulnak írni, olvasni és számolni, azonkívül mindazon ismereteket oktatnának, melyek a népskola számára előírva. A felvételt célzó írásbeli tudakozódások a siketnéma iskola vezetőjéhez: Berencz Mihály-ra Ujvidéken (futtaki-utca 729. sz.) címzendők. Határidő szeptember 15-ike.

Megszűnt járvány. Zentán, a Bátka szigetén, Ungár Ferencnek tornyosi pusztáján — amint bennünket értesítettek — megszűnt az állatok között rövid időn át uralkodott orbán járvány s az alispáni hivatal a zárlatot föl is oldotta.

Körözött birkatolvaj. Csinesák Márton volt béregi juhásznak a lelkiismeretét már rég terheli holmi birka tolvajlás ügye, ami fölötti elkeseredésében a bujdosásnak adta magát. Hanem a hatóságok nem elég-szenek meg az ügy illetén állásával és az ípszté hazakívánják. Személyleírását is közlik, hogy ha netán ráakadnak valahol, hát hozzák vissza s adják át a bajai szolgabírósnak. Betevegi Csinesák Márton ómoroviaci születésű, 25—30 éves, közép termetű, gesztenye vörhenyes haju és bajuszu, kerek arcu ember.

Művészet és irodalom.

Megjelent a Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat évkönyve, VII. évfolyamának II. füzeté. Szerkeszti: Grosschmid Gábor társulati titkár. Tartalma: Bács-Bodrogh vármegyei élet 1848 előtt. Törédék emléklapjainból. Irta Grosschmid Gábor. — Pandur és Szerenlye a mult században. Közli Iványi István. — Ujvidék művelődési történetéből. Vége. Irta Erdújhelyi Menyhért. — Tárcsa. A magyar románok és a magyar nemzet. Közli Grosschmid Gábor. — Jegyzőkönyv az 1891. évi június 28-án tartott társulati közgyűlésről. — Titkári jelentés 1891. évről. Grosschmid Gábor titkártól. — Bács-Bodrogh vármegye történelmi társulat tagjainak névjegyzéke 1891. évre. — Bács-Bodrogh vármegyei történelmi irodalma. Összeállította Iványi István és Grosschmid Gábor.

DOHÁNY — BOR.

Dumas Fils és Tolsztoj, előbbi francia, utóbbi orosz író, egy-egy szellemes karcolatban mondták el véleményüket a dohányról és a borról. A szellemes cikkek-eket ugyszólván a világ összes lapjai ismertették és úgy a bornak, mint a dohánynak barátai és ellenségei nagy élvezettel olvasták a két nagy író véleményét.

Megindult nálunk is az eszmecsere a dohányról meg a borról, de persze, hogy a nagy többség e két élvezeti cikk mellett van. Diesérni mindenki tudja, de ócsárolni kevés ember, hanem azért élvezni (különösen pedig az egyiket: a bort), minden ember nagy előszere-ttel teszi (ha mindjárt titokban is).

Van e nagyobb élvezete pl. a kis iskolás síheder-nek is, mintha szép titokban elszíhat egy-egy elcsent cigarettet? Már itt ismerkedik meg a dohánynyal, később a borral, és — még ismerkedése közben — megszereti mind a kettőt.

Ha pedig valaki megszereti e kettőt, lehetetlen megválnia tőle.

Az az édes mámor, a mit ezek élvezete nyújt, elérhető-e más módon is?

Az írók különösen nagy dicsérettel emlékeznek meg ezek felől és nincsen egy se közöttük, a ki meg-tudna lenni nélkülük.

Az „Ország-Világ” fölszólította nem rég munka-

társait, hogy ők is nyilatkozzanak a dohány és a bor felől. És ezek az írók nyilatkoztak is; valamennyien nagy barátai mindkettőnek és csak egyet szeretnek inkább: a szép asszonyt.

A nyilatkozatokból közlünk mi is egy párt ma-tatványkép.

Rendkívül szeretem a dohányzást, de úgy érzem, hogy bor nélkül egy pipa dohányt se érne az élet.

Szabó Endre.

A ki sokat iszik, sokat dohányzik, az előbb utóbb megbolondul. De a ki nem iszik és nem dohányzik, az bolond, mert lemond két élvezetről. Pedig addig él az ember, a mig élvez. De ne legyen több a bor és dohány, mint élvezet.

Sziklai János.

Az összes italok közt a legveszedelmesebbnek tartok egy csésze theát, melyet — egy szép asszony nyujt nekünk; a mi a szivarozást illeti, határozottan komikusnak tartom, hogy mi férfiak füstölő kéményeket csinálunk magunkból, de minthogy egy jól füstölő virginia nélkül egy betűt sem vagyok képes papirosra tenni, olvasónimre bízom annak megítélését, vajjon jobban szeretnénk-e — virginia nélkül?

Márkus József.

A dohány és a szesz!... Megvallom, halát kell éreznem mind a kettő iránt. — Mikor néha halálra faradva, szellemileg kimerülve, leülök a fehér írópapiros elé, azzal az erős akarattal, hogy csak azért is dolgozni fogok, holott már érzem a tuleröltetett képességek kétségbeesztő lankadását: rágyujtok egy valamirevaló szivarra (sohasem pipára vagy cigarettre), vagy megiszom egy félpohárka jó bort (sohasem másféle szeszt). S ime a dohányfüst kekes ködében édes szép alakok kezdenek előttem kibömbölyödni, a kik biztatnak, lelkesítenek, kedvre hangolnak; a félpohár bor meleg párája pedig apró röppentyűkkel, kis meteorokkal kezd pattogni agyam körül, a mik izgatnak, éberré tesznek és meg-növelik önbizalmamat. Mindez csak olyan kellemes sejtés, a miben nincs egyéb igéretnél. De ez éppen elég arra, hogy ujjal hévvel fogjak a munkához. Még nem volt rá példa, hogy akarmelyik is cserben hagyott volna.

Hát miért haragudjam én akkor a dohányra, meg a szeszre?

Bárony István.

A bor kívánja a szivart, a szivar meg a bort. Én mind a kettőt, mert szivarozás nélkül dolgozni, bor nélkül pedig aludni képtelen vagyok. Jóizu dolog és jóizu alvás pedig egészségemnek.

Murai Károly.

A közönség köréből.

T. Szerkesztő ur!
A „Z. és V.” esztőtörtői vezérekke, egy pamflet alapján, végig eszaloha a vármegyei folyosók minden ajtaja előtt, végre áttér a kulai bukkott takarékpénztár ügyére s erőszakos eszmetársítás folytán, abból olyan következtetéseket von le, melyek ha igazak lennének, föltötte alkalmasak volnának a vármegye köztisztelőre rászolgált fötgyészét, a hiszékeny és rágalomleső szemek előtt kompromittálni.

Az ő személye védelméhez nekünk közlünk nincsen; de van a kulai takarékpénztárhoz igenis. Véletlenül ma Zomborban lévén, s úgy a fötgyésznek, mint atyjának birtokviszonyait közelről ismervén, kérünk helyet a következő adatoknak, azon reményben, hogy a „Z. és V.” szerkesztőségében lesz anyai igazságerzet, hogy azokat önként átveszi.

1. Schlagger Gyulának adója 1876 óta, midőn először került a vármegyei virilisták lajstromába nem változott; tehát azóta vagyona se szaporodhatott.

2. Az általa 1885-ben atyjától megvett 100 hold földet, mint az ő birtokával szomszédost és azzal megyést, azon földek vételárával fizette ki, melyeket ő, mint sajátját Kichler József kulai lakosnak eladott 20,000 frttel. Erre száz élő tanut állíthat. Megjegyzendő, hogy ezen vett földben benne foglaltatik az ő anyai hagyatéka, valamint testvéreje is; tehát a valósággal megveendő rész sokkal kisebb volt száz holdnál.

3. Ha Schlagger Tamás valakit fia részvételével kijátszani akart volna, akkor nem ezen kisebb birtokot, hanem a hegyesi nagy szállást stb. iratta volna át rája, melyeket pedig — mint köztudomásu — a bécsi Metaxa cég, a kulai házzal s a kulai földekkel együtt, bírói nyilvános árverésen ellicittaltatott; úgy hogy Schlagger Tamásnak egyáltalán nincs, és nem is volt a felsorolt ingatlanokon kívül semmije, amit az inszinuáció szerint „elkezelhetett” vagy hiára „telekönnyeztetett” volna.

Mindezekből kiténik, hogy Schlagger Gyula fötgyész vagyoni viszonyaiban, mióta ő vármegyei tisztviselő, abszolote semmiféle változás nem állott be; tehát az ő nevének a kulai takarékpénztár ügyébe való keverése nem lehet egyéb, mint tájékozatlanság vagy rosszakarat műve.

Schlagger személyi viszonyaiban igenis állott be, mióta fötgyész, lényeges változás; mert ő a fegyelmi ügyek referense; és így, minthogy e tisztben másképen jár el, mint bizonyos szövívő népvézérek szeretnék, azért keverik be tiszta nevét oly ügyekbe, melyekhez abszolote semmi köze. Jó bizonyíték az ő becsületlenségé mellett, ellenségeinek ezen ügyetlenkedése; mert azt mutatja, hogy neki árnyéka nincsen; őt csak rágalommal lehet beárnyékolni.

Többen.

Törvénykezés.

F. évi augusztus hó 4-én Ungár József alsó reglatai pusztján cséplés közben a buza asztagon a különben szelid természetű Törkölty Lukács gyulafalvai lakos a kevédt dobálta a géphez. Ugyanott volt elfoglalva Dobó József is. Törköltynek a munka fáradalmi közt is eszébe jutott Dobónét megcirógatni, sőt még meg is ölelni. Azonban a jelen volt Dobó ezt meglátta s a kezében volt kévehányó vasvillával úgy ütötte a szerelmeskedő Törkölty fejbe, hogy az most élet halál közt van, talán már azóta meg is halt). Dobót pedig az ép arra körkáló esendőrk a zombori kir. törvényszékhez kísérték, hol fogva van.

Közgazdaság.

A kereskedelmi és iparkamarák Temesvárott. A magyarországi kereskedelmi és iparkamarák képviselői Temesvárra rándultak a kiállítás megtekintésére. A kamarai tagokat a temesvári kamara elnöke és titkára fogadta. Volt ismerkedési est, bankett, a melyeken természetesen nem volt hiány felköszöntőkben. A vendégek ezenfelül behatóan tanulmányozták a kiállítást, melynek fényes sikere meglepte őket. Herkules-vándor és a Vaskapuz is leutaztak a vendégek.

Az ipartörvény módosítása. A kereskedelmi miniszter az országos ipartörvény legközelebbi üléseken napirendjére tűzte az ipartörvény módosításának fontos kérdését, illetőleg annak a fölterjesztésnek a tárgyalását, melyet ez ügyben a hazai ipartestületek központi bizottsága a miniszterhez intézett. E sokáig kérdésnek legkényesebb része a képzés és igazolásának szabályozása. A kisiparosok hazánkban ezt feszegetik legjobban és ennek helyes megoldásától várják sérelmeik orvoslását. A módosítás tervezetét az országos ipartanárs tábat legközelebb egész terjedelmében meg fogja állapítani.

A hazai kisiparért. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a hazai kisiparosok érdekében rendezett intézett valamennyi tanfelügyelőséghez. Ebben utasítja a tanfelügyelőségeket és az alája rendelt tanintézeteket, hogy a berendezésükben szükséges egyes butodarabokat és egyéb tárgyakat az egyes hazai kiállításokon szerezzék be. Ez által — ugymond a rendelet — azok a többnyire szegény iparosok, kik a kiállításokon részt vesznek és a baladás és iparkodás tanjelét adják, további munkáidükre és a verseny folytatására hatalmas buzdítást látnának abban, ha a hatóságok ilyen vásárlásokat tesznek. Ismételtén utasítja a miniszter a tanfelügyelőségeket, hogy ezen, a hazai iparnak és különösen a kisiparnak buzdítására és fejlesztésére alkalmasnak látszó módokat realizálását okvetlenül kíséretse meg.

A közös hadsereg fölszerelése és a kisipar. A közös hadügyminiszter megküldötte az országos iparegyesületeknek a kisiparosok számára föntartott és a cikkekre kiirt szállítási fölhívást. E szerint szállítandó 31.000 pár cipő, 7.000 pár csizma, szijak, szijgyártó munkák, paszományárak. A miniszter kijelenti, hogy bár az első enémű kísérlet eredményre nem vezetett, illetőleg kielégítő nem volt, mégis újabbán fölhívja a kisipart a szállításban való részvételre, de világosan kijelenti, hogy még kivételesen sem fog teljesen meg nem felelő árut átvetetni, a mint ezt az első évben tette. Az idén már nemcsak egyesek, hanem alkalmi szövetkezetek is pályázhatnak. Egy-egy pályázó legalább 500 forint áru munkába tartozik vállalkozni, de legfeljebb 1500 forint erejéig vállalkozhatik. Csak olyan iparosok pályázhatnak, a kik az árakat tényleg saját műhelyükben készítik. Vállalkozók ki vannak zárva. Bónatpénz 10%. A pályázatok ez évi november hó 30-ig, déli 12 óráig nyújtandók be a közös hadügyminiszterhez. A pályázati felhívás, a szállítandó cikkekre jegyzéke és árszabálya az országos iparegyesületnél (Budapest új-utca 4. sz.) a délelőtti órákban megtekinthetők.

A m. kir. postatakarékpénztárnál 1891. évi július havában. I. a takarékpénztárnál betéteket 1.740.797 frt 68 kr. visszafizetett 1.647.239 frt 2 kr. A betétállag ennél fogva e hónapban 93.558 frt 66 krral gyarapodott. Az összforgalom 1891. július havában 3.388.036 frt 70 krt tett ki. 1891. július havában mint új betevő belépett 5523, a betevők közül kilépett 3899, a betevők számban tehát 1624 szaporodás mutatkozik. II. A cheque-forgalomban: betéteket 11.511.362 frt 95 kr. visszafizetett 11.515.529 frt 8 kr. A betétállag tehát e hónapban 4166 frt 13 krral csökkent. Az összforgalom 1891. július hónapban 23.026.892 frt 3 kr. 1891. július havában a számtalajdonosok sorába való felvételre jelentkeztek 60 an. — A m. kir. takarékpénztár betétállaga 1891. július hó 31-én: a takarékpénztárnál 5.444.892 frt 82 1/2 kr., a chequeforgalomban 2.831.955 frt 43 1/2 kr. összesen 8.276.789 frt 26 kr. Az összes résztvevők száma 1891. július 31-én a takarékpénztárnál 180.419, a chequeforgalomban 1224, az utóbbiak közül eddig 577 a clearing-forgalomból is csatlakozott. A betevők részére e hónapban 1.213.540 frt, a chequeszámtalajdonosok részére 74.900 frt, összesen 1.288.440 frt nevértékű értékpapír vásároltatott. A betevők és számtalajdonosok részére 1891. évi július 31-ig vásároltatott összesen 3.258.960 frt nevértékű értékpapír. Járadekkönyvecské kiállított július 31-ig 597 darab. Ezekre díjmentesen letétben őriztetik 1.122.490 frt nevértékű értékpapír. A betevők részére vásároltatott és számkra megküldött 1891. július 31-ig 2.136.470 frt nevértékű értékpapír.

Selyem és selyemgubók szállítása. A kereskedelmi miniszter június 7-ikén kibocsátott rendelkezés értelmében értesítette a vasúti igazgatóságokat és áruszállítással foglalkozó hajózási vállalatokat, hogy magánfelek által feladott selyemgubó- és nyers selyem-küldeményeket elszállításra csak akkor lehet elfogadni, ha az országos selyemtenyésztési felügyelőség, vagy a magyar korona területén levő valamely selyemtenyésztési állomás címére adatnak fel. Az országos selyemtenyésztési felügyelőség, vagy valamely m. kir. selyemgyár által vagy annak címére feladott mindennemű selyemgubó, nyers selyem- és selyemhulladék-szállítványokat akadálytalanul kell továbbítani.

A dohányjövédék viaszszükséglete. A dohányjövédéki központi igazgatóság 8000 kilogramm

fehértett viaszt szándékozik az ősszel beszerezni, közvetlenül a magyar termelőktől. Akik ily termékekkel rendelkeznek, forduljanak az orsz. magyar méhészeti egyesülethez.

A magyar államvasutak üzleteredményéről a következő kimutatást vesszük: A január-áprilisi időszak végeredménye az ugyanezen időszak ideiglenes eredményéhez képest 334,790 frttal, a január-júliusi összes eredmény pedig 444,307 frttal jobb az előző évinél. A személyszállításnál a január-áprilisi végeredmény 279,886 frttal jobb az ideiglenesnél, az egész január-júliusi időszak eredménye pedig több mint 600,000 frttal kedvezőbb az előirányzatnál.

Marhaszállítók figyelmébe. A földmivelésügyi m. kir. miniszter elrendelte, hogy az Ausztria, Németország és Svábjára szállítandó állatok marhalevelei német fordítással is ellátandók. Lefordítandók a marhalevél 3. 4. 5. 6. rovataiba irt adatok. A fordítást a marhalevél kiállítója is eszközölheti a kiállítás alkalmával akként, hogy az illető rovatokban a magyar szöveg alá írja ennek német fordítását. Általában azonban a fordításról a tulajdonos tartozik gondoskodni.

Gabonauzlet. A hangulat tartóssan szilárd árak emelkedők jó vételkedv ellen a kínálat és hozatal még nem kielégítő. Mai árak: Buza 6 9.80—10. Buza új 9.20—9.40. Zab 6 5.20—5.30. Zab új 4.80—4.85. Tengeri 6 5.30—5.40. Százkilónként helyben szállítva.

Lisztüzlet. A magasabb búzaárak befolyása alatt és jobb kereslet mellett az árak emelkedő irányt folytatnak. Goldstein Mór a „Szegedi Viktória gőzmalom“ Zombor és kerület képviselője következő árakat jegyzi: liszt 0 és 18 frt, 1-es 17.50, 2-ös 17 frt, 3-as 16.50, 4-es 16 frt, 5-ös 15.50, 6-os 15 frt, 7-es 14.50, 8-as 14 frt, 8 1/2-es 13 frt, 8 3/4-es 11.50, 9-es 8 frt. Korpa finom 5.50, gomba 5.20, százkilónként feszakostól helyben.

Szerkesztői üzenetek.

R. Zenta. Mint láthatod, kívánságodnak zsurnalista formában tettünk eleget. Különbösen csakugyan úgy történt, a mint írod.

D. O. Beese. Ugy vesszük észre, hogy személyes érdekek késztették a hír beküldésére s így a német objektivitáshoz némi kétséget fűzünk. Megvárjuk, míg az ítélet jogerős lesz, s akkor közölni fogjuk az esetet.

Naptár.

Augusztus.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
7 Pént.	Kajet hv.	Donát	26 Hermolaus
8 Szom.	Cirjék vt.	Cirjék	27 Pentele
9 Vas.	D 12 B. A. elh.	D 11 Tr. G.	28 F 7 Prok. Nik.
10 Hétfő	Lőrinc vt.	Lőrinc	29 Kallinik
11 Kedd	Zsuzsánna vt.	Zsuzsánna	30 Sziláz, Szilv.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Egy szép, jó és rövid
Stahl-féle
zongora eladó.

Értesítést a kiadóhivatal ad.

3-2

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI INTÉZET.

Papír és írószerek a bevásárlási áron.

Könyv-kötőmunkák elfogadtnak és a kiállítási áron szállítatnak.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

Községeknék egész éven át hitel.

Pályázat tanítói állásra.

A szenttamási (Bácsmegye) r. k. iskolaszék egy újonnan szervezett tanítói állásra pályázatot hirdet. Az állás javadalmazása következő: 1. Képzépenben 500 frt. 2. Tanítói lak fűtésére 84 frt. 3. Tanterem fűtésére 40 frt. 4. Tanterem tisztántartására 30 frt. 5. Ismétlőiskola tanításáért 20 frt. 6. Írószerekre 15 frt. 7. Szabad lakás.

A kellőleg felszerelt folyamodványok a szenttamási r. k. iskolaszékre címezve, alulírt ker. esperes és iskolaszéki elnökhöz **szeptember hó 1-éig** lesznek beküldendők. A zenében és kántori teendőknél jártasak előnyben részesülnek. Az állás szeptember 15-éig elfogalando.

MATOSS JÁNOS,

esperes-plébános, iskolaszéki elnök.

6-1

3119. szám.

1891. tkvi.

Hirdetmény.

Hódságh község tkvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közölni teszi, hogy az 1886. évi XXIX. törvényekben előirt helyszini eljárás végett **1891. évi szeptember hó 28-án** a községben megjelenend. Felhivatnak ennél fogva:

1. mindazok, a kik a községben lévő valamely ingatlanhoz a tkvi állással szemben, tulajdoni jogot tartanak, hogy a mennyiben az eljárás bírósági kiküldöttnek az arra vonatkozó okiratokat át nem adták — tulajdonjoguk bekebelezését a fent kitétt határidőig a tkvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszközölni; vagy az 1886. évi XXIX. t. c. 15—18. §-ai értelmében az átírásra szükséges adatokat megszerelni iparkodjanak, s azokkal igénykövet a bizottság előtt, annak a községben teljesítő működése folyamán igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos, az átruházási jogügylet létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert ellen esetben jogait ezen előnyös uton nem érvényesíthetik, és a bélyeg és illeték elengedés kedvezményétől elesnek.

2. mindazon jelzálogos hitelezők és azok, a kiknek javára egyéb nyilvankönyvi jogok vannak bejegyezve, de a bejegyzett követelések, illetőleg egyéb nyilvankönyvi jogok tényleg már megszűntek, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, vagy a törlési engedély nyilvántartása végett a szerkesztő-bizottság előtt megjelenjenek, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Hódsághon, 1891. évi augusztus hó 1-én.

Rapp Fülöp,

Tepliczky Nándor,

kir. tkvvezető, betétszerk.

3-1 kir. albiró.

18370. sz.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

alisp. 1891.

Hirdetmény!

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel közölni tétetik, miszerint a zombor-bezdáni vármegyei kongotégla-útjának kijávitása után felhasználatlanul fennmaradt, kiselejtezett és az említett műtűnek mentén a 3. számú kilométer oszloptól kiindulva a 20. számú kilométer oszlopig terjedőleg elfekvő kongotégla, illetőleg rendetlen idomokban elfekvő törmelék-anyag **nyilvános árverés útján** fog eladatni; aminek határnapjaul — a helyszínére folyó **évi augusztus hó 15-ik napjának (szombat) délutáni 1 órája és a szükséghez képest a következő nap, vagyis vasárnapja is kitézetik.**

Az árverezők a következőkről tudossittatnak:

1. az árverés a mondott időben a nevezett műtűnek 3. számú kilométer oszloptól veszi kezdetét vagyis a Rátay-féle szőlőtől kiindulva — Bezdán község felé terjedő irányban fog folytatattni;

2. az egyes részekben felhalmozott kongotégla mennyiség, valamint az ott ugyancsak elfekvő törmelék-anyag csakis egyes rakásokként fog eladatni — igen előnyös ajánlat mellett a kilométer oszlopok között fekvő anyag egyszerre is árverés alá bocsátható;

3. a kérdéses téglanyaanyag a fentiek szerint mindenkör a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett fog eladatni — amennyiben a kifizetés nem történék meg — úgy az árverés újból megtartandó;

4. az árverést Schützler Ferenc vármegyei útbiztos, az ottani útmester közreműködésével ejti meg;

5. a vételár a helyszinén azonnal a most nevezett útbiztos kezeihez leszen lefizetendő, és végre

6. ha a megnevezett anyag a műtűről az árlejtés napjától számított és ezennel kitézött 8 napi záros határidő alatt el nem hordatik — úgy a vevő kárára újból eladatik avagy költségére onnan el fog hordatni.

Kelt Zomborban, 1891. évi július hó 28-án.

Schmausz Endre,

alispán.

2-2

Egy jó házból való fiú, ki a magyar és szerb nyelvet birja, mint **üzleti gya-kornok** alkalmazást nyerhet Hódsághon Schumacher Jakab kézműáru üzletében. 3-1

Hirdetés.

A kis-hegyesi nagykorcsma épület italmérési jog nélkül f. évi augusztus hó 18-án d. e. 9 órakor 1891. évi szeptember hó 1-től három egymásután következő évekre és pedig 1892. év végéig feltétlenül, azután pedig feltételeken hasonlóan adatik a község házában nyilvános árverés útján. Árverezők 10% bánatpénzt letenni tartoznak, kikiáltási ár 300 frt. 3-2

Meghívó.

A szenttamási önszegélyző társulat mint szövetséget tagjai ezennel meghívotnak a f. évi augusztus hó (6.) 18-án délután 2 órakor a társulat székhelyén tartandó rendkívüli közgyűlésre.

Napirend:

1. A társulat további fennállása iránti tanácskozás, a társulat alapszabályainak 14. §-a értelmében.
2. Igazgatósági előterjesztés.

Az igazgatóság.

Gyakornok kerestetik.

Hegedűs József városi gyógyszer-tárában Zomborban fölvetetik egy jó családból lévő ifju, aki a 6-ik gymn. osztályt elvégezte, **gyakornokul**. A kedvező föltételek nála tudhatók meg. *—2

3117. szám.
tkvi 1891.

Hirdetmény.

Rác-Militics község tkvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közölni teszi, hogy az 1886. XXIX. t. cikkben előírt eljárás végett **1891. évi augusztus 24-ik napján** a községben megjelenend.

Felhivatnak ennél fogva:

1. Mindazok, akik a községben lévő valamely ingatlanhoz a tkvi állással szemben tulajdoni jogot tartanak, hogy a mennyiben az eljárás bírósági kiküldöttnek az arra vonatkozó okiratokat át nem adták — tulajdonjoguk bekebelezését a fent kitett határidőig a tkvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszközölni; vagy az 1886. 29. t. c. 15—18. §§-ai értelmében az átírásra szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak, és azokkal igényüket a bizottság előtt, annak a községben teljesítendő működése folyama alatt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházási jogügylet létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert ellen esetben jogaikat ezen előnyös uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték elengedés kedvezményétől elesnek.

2. Mindazon jelzálogos hitelezők és azok, a kiknek javára egyéb nyilvankönyvi jogok vannak bejegyezve, de a bejegyzett követelések, illetőleg egyéb nyilvankönyvi jogok tényleg már megszűntek, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék vagy törlési engedély nyilvánítsa végett a szerkesztő bizottság előtt megjelenjenek, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Hódsághon, 1891. évi augusztus 1-én.

Teplizky Nándor, Rapp Fülöp,
kir. albiró. 3-2 kir. s. tkönyvvezető.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közölni teszi, hogy özv. Brandt Anna apatini lakosné végrehajtható Folland Ferenc örökösai apatini lakosok végrehajtást szenvedők elleni 200 frt tő követelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Apatin községében fekvő, az apatini 1177. sz. tkjkrben foglalt kis kora Folland Rozina, Teréz, Mária, Katalin, Anna, Erzsébet és György nevén egészben I. sor s 265. hr. 125. ö. i. sz. ház és I. alatti beltelekből álló ingatlanra az árverést 800 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi október hó 1-ső napján déli 10 órakor Apatin község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 80 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényeikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óradékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1891. évi június hó 15-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. trvszéki bíró.

Kiadó lakás.

A Zombori Takarékpénztár bérházában az első emeleti saroklakás; 4 utcai szoba, nagy előszoba, konyha, kamara stb.

1891. november 1-től

bérbe adandó. 3-2

Bővebb értesítést ad

A Zombori Takarékpénztár Igazgatósága.

Tanítói pályázat.

Szöntán (Bács megye) egy ujonnan szervezett tanítói állomás betöltendő. Fizetése: a községi pénztárból, előleges havi részletekben 450 frt; 22-75 köbméter lágyszalma és szabad lakás, kerttel; — *netáni előléptetés esetében az új tanító fizetése: fenti módon folyósítandó 232 frt 50 kr. készpénz; 11 hold (a 1600 □ öl) 891 □ öl tagosított szántóföld adóteherrel; 22-75 köbméter lágyszalma és szabad lakás, kerttel.* Tannyelv sokac, magyar, német. A megválasztandó az ismétlődő iskolában is tartozik tanítani. Pályázatok a r. k. iskolaszékre címezve f. évi augusztus hó 20-ig az esperesi hivatalhoz Prigl-Sz. Ivánra (Bács megye) küldendők. Az állás f. évi szeptember 1-én lesz elfoglalandó.

Szöntán, 1891. augusztus 3-án.

3-1

Az iskolaszék.

Kitüntetve az 1890-iki bécsi erdészeti és mezőgazdasági kiállításon

Könnyű kezelés.
Biztos eredmény.

PATKÁNYIRTÓ-SZER.

Patkányokat, egereket, vakondokat kiirtja a nélkül, hogy a házi állatoknak ártana, mivel mérget nem tartalmaz. **1000 frtot fizetünk annak,** ki bebizonyítja, hogy patkányok stb. kiirtására jobb szer létezik, mely úgy, mint a miénk, a házi állatoknak nem ártalmas, míg foszfor, strichnin és más káros szerek a kutyákat és macskákat megölik. Ár: 1 palacknak 1 frt. E szerűnk számos megrendelő által megdícsértetett és ajánlatott; ezek közt van: a *Leff. család birtok igazgatósága Smiritz; primas-bajcsi kerület intézősége; Lobkovitz herceg Eisenberg mű- és kereskedelmi kertészete; Lichtenstein János herceg uradalmi igazgatósága Eisenberg; lovag Föllinger Ferenc Schöllschitz; R. Picht föld-birtokos Riva; V. Lustig vasuti szálloda Oderberg; Ratkay Béla Szt. Pál, Posta Aranyos; Ragalyi Béla Balajt-Edelény; Biró Mór Pozsony Csákány.* 0-1

Főraktár: Engel Adolfnál Zomborban.

Krondorfi

legjobbnek elismert
alkalikus savanyúvíz

általános kedveltségnek örvend, mint kitűnő, az egészségnek hasznos

üditő ital

egy borral, valamint gyümölcsnedvekkel vegyítve.

Magyarországi főraktár:

BAUER LAJOS és TESTVÉRE

Budapest, V., Arany-János-utca 9. sz.

Kapható minden fűszerkereskedésben és vendéglőben. 6-1

Zombor, 1891. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájában.

SCHLICK-féle Vasöntöde- és Gépgyár-

részvénytársaság

BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: Városi iroda és raktár:
VI., Kálós Váci-ut 1688/89. szám. VI., Podmaniczky-utca 14. szám.

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű

gőz- és járgánycséplő-készületeit és számos első díjakkal kitüntetett

szab. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit

és szabadalmazott mélyítő-ekéit,

eredeti SCHLICK és

VIDATS-féle

egyvasu ekéit,

talajmívelő eszközöket,

boronáit és

rögtörő hengereit, valamint

Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépeit

Készletben van-
nak továbbá:

gabonatisztító
rosták (Baker és

Vidats-rendszer)

takarmányke-
szítő gépek, ten-
geri morzsolók

és darálók,
szab. Jókay-féle

„Hungaria”
daráló-gépek

örömlapokra,
örömlapok és olajmalomrendezések. Eredeti amerikai kéve-
kötő és marokrakó arató-gépek és fűkaszó-gépek, szállítható
mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legutányosabb árak.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Zomborban mintaraktár a gazdasági

egyesület helyiségében. 24-20

3064. szám.

1891.

Hirdetmény.

Parabuty község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közölni teszi, hogy az 1886. XXIX. és 1889. XXXVIII. t. c. ben előírt helyszíni eljárás végett **1891. augusztus 24-ik napján** a községben megjelenend.

Felhivatnak ennél fogva:

1. mindazok, a kik a községben lévő valamely ingatlanhoz a telekgyézőkönyvi állással szemben tulajdoni jogot tartanak, hogy a mennyiben az eljárás bírósági kiküldöttnek az arra vonatkozó okiratokat át nem adták — tulajdonjoguk bekebelezését a fent kitett határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszközölni; vagy az 1886. XXIX. t. c. 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. 6. 7. és 15. §-ai értelmében az átírásra szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak, és azokkal igényüket a bizottság előtt annak a községben teljesítendő működése folyama alatt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekgyézőkönyvi tulajdonos az átruházási jogügylet létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert ellen esetben jogaikat ezen előnyös uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték elengedés kedvezményétől elesnek.

2. mindazon jelzálogos hitelezők, és azok, a kiknek javára egyéb nyilvankönyvi jogok vannak bejegyezve, de a bejegyzett követelések, illetőleg egyéb nyilvankönyvi jogok tényleg már megszűntek, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, vagy a törlési engedély nyilvánítsa végett a szerkesztő-bizottság előtt megjelenjenek, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Hódsághon, 1891. évi július 27-én. 3-3

Rajacsich Dániel, Dr. Luehkovitz Gábor,
kir. tkvzető, betét szerkesztő kir. albiró.

5. szám.

kzgy. 1881.

Pályázati hirdetmény.

Csonopla községében betöltendő és f. é. szeptember hó 15-től kezdve a községi pénztárból havi előleges részletekben fizetendő o. é. 400 frt készpénz fizetéssel és 50 frt lakbérrel javadalmazott német tannyelvű rom. kath. vallású és 1., 2. és 3. osztályú tanítói állásra ezennel pályázat hirdettetik.

A megválasztandó köteles az ismétlődő iskolát külön fizetés nélkül tanítani és állását f. évi szeptember hó 15-én elfoglalni.

Az ezen állást elnyerni óhajtok felkéretnek, miszerint néptanítói képességüket, életkorukat, erkölcsi és társadalmi előéletüket, ugy jelenlegi foglalkozásukat igazoló hiteles okiratokkal felszerelt kérvényeiket **folyó évi augusztus hó 20-áig** a rom. kath. egyház kerületi esperesi hivatalhoz Bezdánba, a csonoplai rom. kath. iskolaszékre címezve annál inkább nyujtsák be, mert a később beadandó kérvények figyelembe vételü nem fognak.

A választás augusztus hó 23-án d. u. 3 órakor fog megtartatni és folyamodóknak a községben való személyes megjelenésük elonyukra szolgálthatand.

Csonoplán, 1891. július hó 31-én.

Deák Andor,

iskolaszéki jegyző.

Mayer Nándor,

iskolaszéki elnök.

5-3